

Agencja Badań Medycznych

<https://abm.gov.pl/pl/aktualnosci/2543,Agencja-Badan-Medycznych-rozpoczela-prace-nad-projektem-wlasnym-dotyczacym-wc-zes.html>

15.09.2024, 13:05

Agencja Badań Medycznych rozpoczęła pracę nad projektem własnym dotyczącym wczesnego wykrywania endometriozy

Endometrioza jest schorzeniem dotykającym około 6 do 10% kobiet w wieku 15 – 49 lat. Jak szacują eksperci, choroba może dotyczyć nawet 3 mln kobiet w naszym kraju. Podstawowym problemem jest późna rozpoznawalność choroby, średnio po 6-8 latach dolegliwości bólowych wyłączających kobiety z normalnego funkcjonowania w społeczeństwie i z aktywności zawodowej. Projekt Agencji Badań Medycznych ma stanowić odpowiedź na wyzwanie związane z potrzebą szybkiej diagnostyki endometriozy.

Endometrioza charakteryzuje się obecnością komórek błony śluzowej trzonu macicy (endometrium) poza jamą macicy. Komórki te są nadal aktywne wydzielniczo i reagując na zmiany hormonalne zachodzące w cyklu miesięczkowym powodują w organizmie przewlekłą reakcję zapalną. Ponadto, endometrioza może być również przyczyną obniżonej płodności. Ratunek w walce z chorobą może stanowić bardziej dostępna diagnostyka. W związku z tym, w Agencji Badań Medycznych trwają intensywne prace nad rozpoczęciem projektu, którego celem jest sprawdzenie przydatności klinicznej testu EndoRNA w populacji kobiet z podejrzeniem endometriozy.

Dotychczas jedyną pewną metodą potwierdzenia endometriozy była operacja – laparoscopia. Natomiast test EndoRNA jest alternatywą dla tych kobiet, które chcą mieć pewność czy chorują na endometriozę. Test jest krótką, bezpieczną procedurą, którą można wykonać w gabinecie lekarskim, polegającą na pobraniu fragmentu błony śluzowej w trakcie badania ginekologicznego. Test EndoRNA jest dostępny komercyjnie na rynku polskim od 2023 roku.

Test EndoRNA umożliwia szybsze potwierdzenie lub wykluczenie obecności endometriozy (wynik nawet w ciągu 48h). Skrócony czas diagnostyki jest kluczowy dla pacjentek, ponieważ pozwala na wcześniejsze rozpoczęcie leczenia i minimalizację negatywnych skutków schorzenia. Statystyki wskazują, że co 10. kobieta może cierpieć na endometriozę (nawet 200 mln kobiet, dane WHO), a nie wszystkie przypadki są zdiagnozowane. Istnieje potrzeba zwiększenia świadomości endometriozy, zarówno wśród pacjentek, jak i profesjonalistów medycznych. Kluczowa jest poprawa rozpoznawalności schorzenia – endometrioza odpowiada za ok. 40% niepłodności kobiecej a wśród chorych na Endometriozę 50 procent ma problemu płodnością. Test EndoRNA może być kluczowy w identyfikacji przypadków, które wcześniej mogły pozostać nierozpoznane, przyczyniając się do poprawy statystyk diagnozowania endometriozy. Co więcej, jest to metoda, która może być wykorzystana w każdym gabinecie lekarskim – nie wymaga specjalistycznego sprzętu, a pacjentka po pobraniu próbki może wrócić do codziennych obowiązków – podkreśla Lucyna Jaworska Wojtas - Prezes Fundacji Pokonać Endometriozę.

Realizacja projektu ABM umożliwi sprawdzenie przydatności klinicznej testu EndoRNA w odniesieniu do populacji pacjentek z niejednoznacznymi wynikami badań obrazowych lub brakiem odchyleń w badaniach obrazowych pomimo objawów klinicznych sugerujących endometriozę. Każdej z pacjentek zostanie wykonany test EndoRNA, a jego wyniki porównane z wynikami z laparoskopii. Wyniki eksperymentu mogą zostać wykorzystane przez Ministerstwo Zdrowia do zlecenia Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oceny możliwości refundacji testu w przypadku otrzymania wyników potwierdzających jego porównywalną skuteczność do laparoskopii.

W przypadku pozytywnej odpowiedzi dotyczącej porównywalnej skuteczności i czułości testu względem laparoskopii możliwe stanie się wczesne wykrycie schorzenia i podjęcie terapii. Wczesne leczenie to również szansa na ograniczenie skutków powikłań towarzyszących zaawansowanej endometriozie.

Wykrywanie różnych form endometriozy jest kluczowe dla spersonalizowanej opieki i skutecznego planowania leczenia, co może poprawić jakość życia pacjentek. Inne, obecnie stosowane markery jak CA 125 lub Bcl6 nie są specyficzne dla endometriozy i nie wskazują jednoznacznie występowania tej choroby. Moje rekomendację wskazują na wprowadzenie Testu EndoRNA jako wskazania endometriozy, ale do odpowiedniej diagnostyki i leczenia muszą być natychmiast powołane Centra Diagnostyki i Leczenia Endometriozy oraz wprowadzona prawidłowa wycena świadczeń. Będzie to wówczas prawidłowe i kompleksowe diagnozowanie i leczenie pomagające 3 milionom wykluczonych z systemu opieki zdrowotnej pacjentek – podsumowuje Lucyna Jaworska Wojtas - Prezes Fundacji Pokonać Endometriozę.